

Državni svetnik
Bojan Kekec, mag. inž. energ.

Novo mesto, 6. 6. 2016

Gospod
Mitja Bervar, mag. manag.
Predsednik
Državnega sveta

DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	06-06-2016
Šifra:	202-10116-211
Povezava:	020-0416-181
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratice:	

Zadeva: Vprašnji Ministrstvu za okolje in prostor v zvezi z zapleti pri podpisu pogodbe za projekt Hidravlične izboljšave vodovodnih sistemov na območju Dolenjske

Na podlagi 66. in 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) predlagam, da se na Ministrstvo za okolje in prostor naslovi naslednji

v p r a š a n j i:

Zakaj Ministrstvo za okolje in prostor pogojuje podpis pogodbe za financiranje izgradnje cevovodov v okviru projekta Hidravlične izboljšave vodovodnih sistemov na območju Dolenjske z Mestno občino Novo mesto z dodatnimi pogoji?

Zakaj je Ministrstvo za okolje in prostor naknadno zahtevalo spremembo izvajalskih pogodb, ki jih je predhodno že potrdilo?

Obrazložitev:

Projekt Hidravlične izboljšave vodovodnih sistemov na območju Dolenjske je eden izmed t. i. "overcommitment" projektov Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007–2013, ki se financira iz evropskih kohezijskih sredstev in se prenaša iz prejšnje v aktualno finančno perspektivo. Ker so vodovodni sistemi na Dolenjskem izredno dotrajani, je oskrba s pitno vodo tudi nezanesljiva. Voda je večkrat letno zdravstveno oporečna in jo je treba tudi prekuhavati. Nestabilna oskrba s pitno vodo pomeni tudi visoko tveganje za normalno delovanje za Slovenijo pomembnega in izrazito izvozno naravnega dolenjskega gospodarstva.

Projekt je sestavljen iz dveh delov, in sicer iz izgradnje vodarn in izgradnje novih cevovodov in vodohranov. Medtem ko izgradnja vodarn že poteka, se zaradi naknadno spremenjenih pogojev zapleta pri podpisu pogodbe za financiranje izgradnje cevovodov in vodohranov kakor tudi pri odobritvi izvajalskih pogodb.

Predlagani delovni osnutek Pogodbe o sofinanciranju operacij, ki so financirane s strani kohezijskega sklada (v nadaljevanju: osnutek pogodbe), je za upravičence (občine) v več pogledih sporen zaradi nezakonitih in protiustavnih določb, ki vzpostavljajo nesorazmerje in nepošteno odnose med pogodbenimi strankami.

Pogodba vzpostavlja negotov položaj upravičenca glede dejanske možnosti črpanja odobrene višine sredstev sofinanciranja projekta ter zahteva od upravičenca dolgoročno oziroma nedoločeno dolgo predhodno zagotavljanje sredstev, ki bi jih sicer morala zagotoviti druga pogodbeni stranka.

Osnutek pogodbe na upravičence (občine) prenaša obveznost plačevanja finančnih korekcij v zahtevanem roku, pri čemer neplačilo te korekcije iz upravičenega ali neupravičenega razloga pomeni bistveno kršitev pogodbe. To pomeni prekinitvev pogodbe in posledično vračilo vseh že prejetih sredstev. Navedena določba ogroža finančni položaj upravičenca do te mere, da je lahko zaradi obveznosti takojšnjega plačila korekcij in vračila sredstev v likvidnostnih težavah. Hkrati je s tem neizbežno ogrožena sama izvedba celotnega projekta.

Osnutek pogodbe upravičencu tudi nalaga vsakokratni podpis aneksa v primeru spremembe predpisov in navodil, ki so osnova za dokazovanje upravičenosti stroškov in s tem črpanja sredstev. Gre za enostransko spremembo bistvenih elementov pogodbenega razmerja, za katere je pomembno, da so povsem jasni ob sklenitvi pogodbe in se ne bi smeli spreminjati tako, da vplivajo na sklenjeno pogodbeno razmerje, absolutno pa ne v škodo upravičenca. Upravičenec nima nobenega vpliva na spremembe, četudi gre do njemu v škodo. V podpis je upravičenec prisiljen. V kolikor tega ne stori, pogodba preneha veljati in vrniti je treba vsa prejeta sredstva takoj.

Osnutek pogodbe povsem zanemari dejstvo, da ima upravičenec ločeno pogodbeno razmerje z izvajalci in potrjen terminski ter finančni plan izvedbe. Dejansko tudi izvajalci sami, zaradi vseh negotovosti in nejasnosti glede zagotavljanja finančne konstrukcije, nimajo zagotovila za izvedbo del v celoti in za prejem vseh plačil. V tem primeru je upravičeno pričakovati, da bodo izvajalci v primeru spremenjene dinamike del oz. obsega del v končni posledici zaradi nezagotavljanja ustreznega finančnega aranžmaja (FIDIC) odstopili od pogodbe in na upravičenca naslovili utemeljene odškodninske zahtevke. Odgovornost za izvedbo projekta je v celoti na strani upravičenca, čeprav na nastale okoliščine, ki vplivajo na izvedbo projekta, sploh nima nobenega vpliva. Ministrstvo pa si ne želi prevzeti nobene odgovornosti za pravilnost postopkov pred sklenitvijo pogodbe, za pravilnost nadzоровanja in sprotne ugotavljanja pravilnosti izvajanja investicije oz. projekta, za sprotne navodila upravičencu za pravilnost in ustreznost izvajanja projekta z namenom črpanja sredstev brez rizika vračila. Svoje vloge kot posredniškega organa, ki naj bi delal v dobro in obojestransko korist, ne želi odigrati pošteno. Šele v primeru, da bi bila posamezna določila pogodbe kasneje res ugotovljena kot nezakonita in neveljavna, apelira na vestnost in poštenost obeh pogodbenih strank, pri čemer upravičenca ponovno sili k istemu, nezakonitemu in protiustavnemu namenu razveljavljenega pogodbenega določila.

V podpis te naknadno spremenjene in rizične pogodbe je upravičenec dejansko prisiljen. Pogodbo o sofinanciranju mora imeti sklenjeno, da sploh pridobi pravico oz. možnost črpanja kohezijskih sredstev in da dokaže ustrezen finančni aranžma izvajalcu. Posredniški organ sam pa je za sklenitev sofinancerske pogodbe zahteval predhodno veljavno sklenjeno pogodbo z izvajalcem.

Državni svetnik
Bojan Kekec, mag. inž. energ., l.r.